

Силабус курсу
Методи фізичної реабілітації
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта «Фізична реабілітація»
Дні занять: понеділок, вівторок III пари, ауд. 605
Консультації: понеділок V пара, ауд 606а
Рік навчання: 4, Семестр:8
Кількість кредитів: 2. Мова викладання: українська

Керівник курсу
кандидат медичних наук, доцент Вакуленко Л.О.

Контактна інформація Yakulenko3@ukr.net +38 096 49 04 167

Опис дисципліни

*Здоров'я – це не лише відсутність хвороб,
але і стан повного фізичного, психічного
та соціального благополуччя (ВООЗ).*

Реабілітація - сукупність засобів, принципів, методів, спрямованих на зміцнення та відновлення здоров'я, забезпечення осіб з порушеними функціями внаслідок хвороб, травм, вроджених дефектів пристосування до нових умов життя в суспільстві

Метою викладання навчальної дисципліни “Методи фізичної реабілітації ” є: забезпечити майбутнім спеціалістам із фізичної реабілітації суму знань, умінь та навички щодо застосування методів фізичної реабілітації у реабілітації хворих з постійною та тимчасовою втратою працездатності, сприяння відновленню їх працездатності, поверненню (входженню) в суспільство, до суспільно корисної праці.

Структура курсу

Години (лек./ пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1.Організаційно-методичні основи реабілітації.	<i>Знати.</i> Реабілітація, її зміст. Характеристика понять «реабілітація», «види реабілітації», «методи реабілітації», «фізична реабілітація», «фізична терапія», «кінезіотерапія», «ерготерапія», «комплексна терапія», «терапевтичні вправи». <i>Знати.</i> Види реабілітації. Завдання реабілітації, періоди, етапи реабілітації, їх завдання. Методичні принципи реабілітації. Протипоказання до призначення реабілітації. Суб'єкт реабілітації. Функціональні обов'язки осіб, причетних до фізичної реабілітації.	Презентації, питання

		<p>Вміти визначити види реабілітаційних установ у місті Тернополі.</p> <p>Вміти дати характеристику:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття «реабілітація», «види реабілітації», «методи реабілітації», «фізична реабілітація», «фізична терапія», «кінезіотерапія», «ерготерапія», «комплексна терапія», «терапевтичні вправи», предового - зарубіжного досвіду з використання методів фізичної реабілітації (фізичної терапії). 	
6/18 2/4	2. Методи фізичної реабілітації, їх характеристика, застосування	<p><i>Знати.</i> Методи фізичної реабілітації, їх характеристику, застосування.</p> <p><i>Знати.</i> Активні методи фізичної реабілітації Засоби кінезіотерапії. Лікувальна фізична культура, як основний засіб активної кінезіотерапії, форми її засоби, характеристика кожної з них.</p> <p><i>Вміти</i> підібрати комплекс вправ, провести процедуру лікувальної фізкультури, вивчити та оцінити реакцію на фізичне навантаження.</p>	Презентації, тести, питання, завдання, задачі
1/4		<p><i>Знати</i> зміст наступних методів фізичної реабілітації: трудотерапії, механотерапії, ерготерапії, зоотерапії.</p> <p><i>Вміти</i> підібрати вправи для механотерапії, дати характеристику видам працетерапії. Вміти визначити місце і роль ерготерапії у фізичній та реабілітаційній медицині.</p>	
1/4		<p><i>Знати</i> роль і місце масажу у фізичній та реабілітаційній медицині</p> <p><i>Вміти</i> побудувати, провести процедуру масажу, оцінити його вплив</p>	
1/4		<p><i>Знати</i> зміст і завдання музикотерапії, танцювально-рухової терапії, арттерапії у фізичній та реабілітаційній медицині. Рекреація, її зміст, завдання.</p> <p><i>Знати.</i> Психорегулюючі методи фізичної реабілітації: аутогенне тренування, м'язова релаксація, психогімнастика, арттерапія, медитація, біоетика.</p> <p><i>Вміти</i> застосовувати аутогенне тренування, м'язова релаксацію, психогімнастику, арттерапію, біоетику у фізичній та реабілітаційній медицині.</p> <p><i>Вміти</i> оцінити реакцію серцево-судинної системи на прослуховування різнохарактерних музичних творів.</p> <p><i>Вміти</i> застосовувати елементи біоететики у спілкуванні з пацієнтами, їх родичами, з колегами, викладачем.</p>	
1/2		<p><i>Знати</i> методи реабілітації, що супроводжують фізичну реабілітацію, їх характеристику: охоронний режим. раціональне харчування, фітотерапію, ароматерапію</p>	

		<p>кольоротерапію</p> <p><i>Вміти</i> визначити місце і значення застосування охоронного режиму, раціонального харчування, фітотерапії, ароматерапії, кольоротерапії у фізичній та реабілітаційній медицині на різних етапах реабілітації пацієнтів/клієнтів.</p>	
1/4	3. Природні і преформовані фізичні чинники	<p><i>Знати.</i> Природні і преформовні фізичні чинники, що застосовуються у фізичній та реабілітаційній медицині. Механізм впливу природних і преформованих фізичних чинників на організм.</p> <p><i>Вміти</i> пояснити механізм впливу і значення природних і преформованих фізичних чинників для зміцнення захисних сил організму, у фізичній та реабілітаційній медицині.</p>	Презентації, тести, питання, завдання, задачі
1/6	4. Практичне застосування методів фізичної реабілітації	<p><i>Знати.</i> Практичне застосування методів фізичної реабілітації. Алгоритм діяльності фізичного терапевта щодо застосування методів фізичної реабілітації. Складання реабілітаційних програм. Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини. Застосування міжнародної класифікації функціонування (МКФ)</p> <p><i>Вміти</i> дотримуватись визначеного алгоритму дій під час проведення фізичної реабілітації з урахуванням віку, патології, діагнозу, періоду та перебігу захворювання.</p> <p><i>Вміти</i> обстежити пацієнта, програмувати та проводити заняття з фізичної реабілітації, проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами оцінювати та документувати отримані результати,.</p> <p><i>Вміти</i> підібрати методи фізичної реабілітації пацієнтів для формування реабілітаційних програм за завданнями викладача.</p>	Презентації, тести, питання, завдання, задачі
10/30	Разом		

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК-11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
СК-01	Здатність пояснити пацієнтам/клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної реабілітації, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.- зі станом здоров'я
СК-06	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній

	реабілітації: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.
СК-08	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної реабілітації.
СК-10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
СК-13	Здатність навчати пацієнта /опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.
ПРН-7	Знання характеристики понять «реабілітація», «види реабілітації» та «комплексна терапія».
ПРН-8	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН-9	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН-10	Застосування гігієнічних заходів у процесі фізичної реабілітації.
ПРН-15	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН-16	Уміння дотримуватись визначеного алгоритму дій під час проведення терапевтичних вправ з урахуванням патології, діагнозу, періоду та перебігу захворювання.
ПРН-17	Комплексні знання та уміння з фізичної реабілітації для подальшого навчання за відповідним професійним спрямуванням.
ПРН-18	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН-19	Знання форм, видів та класифікації масажу
ПРН-20	Знання критеріїв ефективності масажу.
ПРН-21	Володіння технікою виконання основних та допоміжних прийомів масажу з урахуванням ділянки тіла та індивідуальних особливостей пацієнта/клієнта

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

НАКАЗИ І ПОСТАНОВИ УРЯДУ УКРАЇНИ

1. Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>

4. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>

6. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К. : ТОВ «Видавничий дім «Пляди», 2014.– 100 с.

7. Области образования и профессиональной подготовки 2013 (МСКО –О 2013). Сопроводительное руководство к Международной стандартной классификации образования / Институт Статистики ЮНЕСКО. – Монреаль, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/iscfed-2013-fields-of-education-training-2014-rus.pdf>

8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>.

9. Закон України “Про реабілітацію інвалідів в Україні” (прийнятий 6 жовтня 2005 року N 2961-IV)www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2961-15

10. Адаптована конвенція ООН щодо осіб з особливими потребами. Нью-Йорк, 13 грудня 2006р. www.osmhi.org/index.php?page=200&news=401&pages

11. Накази Міністерства освіти і науки України

1) від 6 листопада 2015 року № 1151,

2) від 01 лютого 2017 року № 53:

Перелік галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України

- 1). від 6 листопада 2015 року № 1151, таких змін: спеціальність „24.00.03 Фізична реабілітація” галузі науки „24 Фізичне виховання та спорт” (Перелік 2011) перевести у відповідність спеціальності „227 Фізична терапія, ерготерапія” галузі знань „22 Охорона здоров'я”.

- Внесення до Таблиці відповідності Переліку напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (Перелік 1), Переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих

навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра (Перелік 2), та Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 6 листопада 2015 року № 1151, таких змін:

---2). у Переліку 2015 р. цифри і слова „227 Фізична реабілітація” замінити на цифри і слова „227 Фізична терапія, ерготерапія”, що відповідатиме напряму підготовки 6.010203 „Здоров'я людини”.

3) Постанова Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2017 року № 53: У Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердити спеціальність „227 Фізична терапія, ерготерапія” замість спеціальності „227 Фізична реабілітація”

Базова

1. Амосов Н.М., Физическая активность и сердце / Н. М. Амосов, Я.А. Бендет. – 3-е изд., перераб. и доп. – К.: “Здоровье”, 1989. – 231 с.
2. Апанасенко Г.Л. Валеология или Медицина 4Р? Как избежать инфаркта, инсульта и диабета. – К. : Издательство дом Медкнига, 2020. – 144 с.
3. Вакуленко Л.О.. Атлас масажиста / Л.О. Вакуленко, Г.В. Прилуцька, Д.В. Вакуленко .. – Тернопіль, Укрмедкнига, 2005. – 304 с.
4. Вакуленко Л.О.. Лікувальний масаж / Л.О. Вакуленко, Г.В. Прилуцька, Д.В. Вакуленко .. – Тернопіль, Укрмедкнига, 2006. – 430
5. Вакуленко Л.О. Основи фізичної реабілітації : навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, В.В.. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін. – Тернопіль, ТНПУ, 2010. – 234 с.
6. Вакуленко Д.В. Інформаційні технології у лікувально-реабілітаційному масажі : навчальний посібник / Д.В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2019, 68 с.
7. Вакуленко Д.В. Інформаційні технології у фізичній та реабілітаційній медицині: навчальний посібник / Д.В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2019, 73 с.
8. Вакуленко Л.О. Лікувальний масаж / Л.О. Вакуленко, Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко, П. П. Прилуцький. . – Тернопіль: ТДМУ, Урмедкнига, 2005. – 430 с.
9. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії в таблицях, схемах, рисунках: навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 113 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252927
10. Вакуленко Л.О. Спортивна медицина: електронний підручник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252925
11. Вакуленко Л.О. Фізична терапія. Ерготерапія: методичні розробки, зошит-практикум / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В.Вакуленко. - ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 88 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252928
12. Єднак В.Д., Іваськів С.М. Основи теорії і методики спортивного тренування. – Тернопіль ТНПУ, 2010р. – 206 с.
13. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука та Г.В. Дзяка. – К.: Здоров'я, 2005. - 297 с.
14. Лікувально-реабілітаційний масаж у педіатрії: навчальний посібник, електронний варіант [Л. О. Вакуленко, Д. В .Вакуленко, О.Р. Барладин]. – Тернопіль : ТНПУ, 2019. – 233 с.
15. Масаж загальний та самомасаж : підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. . – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.

16. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – К.: Олімпійська література, 2000. – 423 с.
17. Основи масажу: спеціальність ортопедагогіка/[Л.О. Вакуленко, Д.В.Вакуленко, О.Р. Барладин та ін.] . – Тернопіль : ТНПУ, 2019. – 176 с.
18. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: електронний підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 285 с.http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252926
19. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ, Урмедкнига, 2018. –370 с.
20. Панасюк Е.Л. Загальна фізіотерапія / Е.Л. Панасюк, Я. Н. Федорвів, В. Л, Могилевський.. – Львів: Вища школа, 1990. – 220 с.
21. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник / А.М. Порада, О.В. Солодовник, Н. Є Прокопчук. – Київ : Медицина, 2008. – 239 с.
22. Платонов В.Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В.Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2013. – 624 с.: ил.
23. Преформовані фізичні чинники в фізичній терапії (в схемах, алгоритмах, рисунках, таблицях) : навч. посіб. / Т. Г. Бакалюк, Л. О. Вакуленко, Г. О. Стельмах, Д. В. Вакуленко. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 124 с. ISBN 978-966-673-374-3
24. Реабілітаційний масаж : підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. . – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.
25. Руководство по кинезотерапии /Под ред. Л. Бонева. - София; Медицина и физкультура, 1979 - 355 с.
26. Уилмор Дж.Х. Физиология спорта: пер. с англ. / Дж.Х. Уилмор, Д.Л. Костил. – К.: Олимп. лит., 2001. – 502 с.
27. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручнк для студ. Вищих мед. навч. закл. / В. В. Абрамов, В.В. Клапчук, О. Б. Нахпневич [та ін.] : за заг. ред. поф. В.В. Абрамова та доцента О. Л. Смірної. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
28. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина : Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В. М. Сокрута. — Краматорськ: Каштан, 2019. — 480 с.
29. Фізична рекреація : навч. посібн для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / авт. кол. : Є.Н. Приступа, О.М. Жданова, М.М. Линець [та ін.] ; за наук. ред. Євгена Приступи. – Л. : ЛДУФК, 2010, – 447 с.

Допоміжна ФР

- a. Апанасенко Г. Л. Здоров'я, яке ми вибираємо / Г. Л. Апанасенко. – К.: Здоров'я, 1989 – 48 с.
- b. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник /За ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.

с. Основи медичної та соціальної реабілітації в медсестринстві : навч. посібню / [Л.О. Вакуленко, І. Р. Мисула, Л. В. Левицька та ін.] ; за заг. Ред. Л. О. Вакуленко. – Тернопіль, ТДМУ, 2015. – 444 с.

д. Медицинская реабилитация в Украине: современное положение и перспективы развития / Сокрут В.Н., Казаков В.Н., Уманский В.Я. и др. // Новости медицины и фармации в мире. – 2003. - № 10 (138). – С. 19-20.

е. Спортивна морфологія :навчальний посібник (зошит-практикум) / Д. В. Вакуленко, Л .О. Вакуленко, О. Р. Барладин [та ін.] – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.

ф. Физиотерапия: Пер с польск. / Под ред.. М.Вейсса, А. Зембатого. – М.: Медицина, 1986 - 496 с. Пер. Изд.: ПНР, 1983.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. (Теми 14.)Усне опитування	20
Модуль 2 (теми 1-4) Виконання практичних завдань. Самостійна робота. Виконання завдань із самостійної роботи	40
Модуль 3. ІНДЗ + Виконання завдань самопідготовки	15
Відвідування занять	5
Модульний контроль	20